Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Psychomachia

https://hdl.handle.net/1874/282982

Prudentius de conflictu viciorum et virtutum
Versus in commendationem poete

Aurelii Clementis Pru dētii psychomachia

Sit lingua omnia scripserunt plurima vates
Hic noster bella spirituale cavit
Quid prodest regi dura de morte bellis
Subque iugo cunctos detinuisse duces
Si rex languescat atque se senescat
Turbatus hostis [illegible] bella movet
At satius fuerat animam relevasse caducam
Quam multos heu heu perdomuisse viros
Hic potius omni viciorum peste repulsa
Virtutes ad [illegible] [illegible]
Argumenta quidem deserviunt prima libelli
Huius quotque caput materiam que regit
Nec brevitas noceat libro nam [illegible] [illegible]
Prestat quod tota [illegible] [illegible]

Argumenta decem capita libri de conflictu viciorum et virtutum

Dat primum fidei pugnans ac idolatria
Eidemque pudicicia sodomorum bella 2um
Utque iram [illegible] superat paciencia fortis
Labitur in foveam exaltata superbia quarto
Luxuries quinto de victa et sobrietate
In sexto fraudibus operatio [illegible] avaros
Post hec ut felix concordia [illegible] [illegible]
Octavo [illegible] [illegible] discordia turbat
In nono reddit fidei discordia telis
Postremo [illegible] [illegible] templa dicant

(Deventer, Jac. de Breda c. 1499)
Campb. 1457

Aurelij Clementis Prudentij In psychomachiā. Id est liber de cōpugnātia animę. Prologus incipit feliciter. **Metrū Iambicū.**

Senex fidelis prima credendi via est
Abram. beati seminis seruus pater
Adiecta cuius nomē auxit syllaba
Abram parenti dictus abraam deo.
Senile pignus qui dicauit victimę
Docens ad aram cum litare quis velit
Quod dulce cordi quod pium quod vnicum
Deo libenter offerendum credito.
Pugnare nosmet cum prophanis gentibus
Suasit: suumque suasor exemplum dedit
Nec ante prolem cōiugalem gignere
Deo placentem matre virtute editam
Quam strage multa bellicosus spiritus
Portenta cordis seuientis vicerit
Uictum feroces forte reges ceperant
Loth immorantem criminosis vrbibus
Zodomę et gomorrę. quas fouebat aduena
Pollens honore patruelis glorię.
Abraam sinistris excitatus nuncijs
Audit propinquum sorte captum bellica
Seruire diris barbarorum vinculis.
Armat trecentos terque senos vernulas
Pergant vt hostis terga euntis cedere
Quem gaza diues ac triumphus nobilis
Captis tenebat impeditum copijs.
Quin ipse ferrum stringit. et plenus deo

Reges superbos mole predarum graues
Pellit fugatos. sauciatos proterit
Fregit cathenas ⁊ rapinam liberat
Aurum. puellas. paruulos. monilia
Greges equarum. vasa. vestes. buculas.
Loth ipse ruptis expeditus vinculis
Attrita bois colla liber erigit.
Abraam triumphi dissipator hostici
Redit recepta prole fratris inclytus:
Nequa fidelis sanguinis prosapiam
Vis pessimorum possideret principum.
¶ Adhuc recentem cede de tanta virum
Donat sacerdos ferculis celestibus
Dei sacerdos rex ⁊ idem prepotens:
Origo cuius fonte inenarrabili
Secreta nullum prodit auctorem sui
Melchisedech qua stirpe. quis maioribus
Ignotis. vni cognitus tantum deo.
Mox ⁊ triformis angelorum trinitas
Senis reuisit hospitis mapalia:
Et iam vieta sara in aluo fertilis
Munus iuuente mater exanguis stupet
Herede gaudens ⁊ cachinni penitens.
¶ Hec ad figuram est prenotata linea
Quam nostra recto vita resculpat pede
Vigilandum in armis pectorum fidelium
Omnemque nostri portionem corporis
Que capta fede seruiat libidini
Domi coactis liberandam viribus:
Decet nos large vernularum diuites

Si quid trecenti bis nouenis additis
Possint figura nouerimus sub mystica
Mox ipse christus qui sacerdos verus est
Parente natus alto et ineffabili
Libum beatis offerens victoribus
Paruam pudici cordis intrabat casam
Monstrans honorem trinitatis hospite.
Animã deinde spiritus complexibus
Pie maritam prolis expertem diu
Faciet perenni fertilem de semine.
Tunc sera dotem possidens puerpera
Herede digno patris implebit domum

Imploratio ad christum pro spiritualis militie auxilio.

Cap. 1m

Christe graues hoim semper miserante labores
Qui patria virtute cluis propriaque, sed vna
Unũ namque deũ colimus de nomine trino
Non tamẽ et solũ: quia tu deus ex patre christe.
Dissere rex noster quo milite pellere culpas
Mens armata queat nostri de pectoris antro.
Exoritur quotiens turbatis sensibus intus
Seditio: atque animũ morborũ rixa fatigat
Quod tũc presidiũ pro libertate tuenda:
Que ve acies furijs inter precordia mixtis
Obsistat meliore manu: nec enim bone ductor
Magnarũ virtutum inopes. neruisque carentes
Christicolas vitijs populantibus exposuisti.
Ipse salutiferas obsesso in corpore turmas
Depugnare iubes: ipse excellentibus armas
Artibus ingeniũ. quibus ad ludibria cordis

Oppugnanda potēs tibi dimicet et tibi vincat
Vincendi ratio est pñs. si cōminus ipsas
Virtutum facies. et colluctantia contra
Viribus infestis liceat portenta notare

De fide et Idolatria

Prima petit campū dubia sub sorte duelli
Pugnatura fides: agresti turbida cultu
Nuda humeros. intonsa comas. exerta lacertos
Nāqʒ repentinus laudis calor ad noua feruens
Prelia: nec telis meminit nec tegmine cingi.
Pectore sed fidens valido. membrisqʒ retectis
Prouocat insani frangēda pericula belli.
Ecce lacessentem collatis viribus audet
Prima ferire fidem veterū cultura deorū.
Illa hostile caput. faleratasqʒ tpa vittis
Altior insurgēs labefactat. et ora cruore
De pecudū saciata solo applicat. et pede calcat
Elisos in morte oculos. aīamqʒ malignā
Fracta intercepti cōmertia gutturis arctant
Difficilemqʒ obitū suspiria longa fatigant.
Exultat victrix legio: quā mille coactam
Martyribus regina fides animarat in hostem.
Tūc fortes socios parta pro laude coronat
Floribus. ardētiqʒ iubet vestirier ostro.

De pudicicia atqʒ libidine

Ex in gramineo in cāpo cōcurrere prompta
Virgo pudicicia speciosis fulget in armis.
Quā patrias succincta faces zodomita libido
Aggreditur: piceāqʒ ardēti sulphure pinū
Ingerit in faciē. pudibūdaqʒ lumina flāmis

Appetit: ꝛ tetro temptauit suffundere fumo
Sed dextram furię flagrantis ꝛ ignea dirę
Tela lupę. saxo ferit imperterrita virgo
Excussasq̧ sacro tedas depellit ab ore
Tunc exarmate iugulū meretricis adacto
Transfigit gladio. callidos vomit illa vapores
Sanguine cenoso cōcretos. spiritus inde
Sordidus exhalans vicinas polluit auras
¶ Hoc habet (exclamat victrix regina) sup̄mus
Hic tibi finis erit: semp̄ prostrata iacebis
Nec iam mortiferas audebis sp̄gere flāmas
In famulos famulasq̧ dei. q̄bus intima casti
Uena animi sola feruet de lampade christi.
Te ne o vexatrix hoīm potuisse resumptis
Uiribus. extincti capiti recalescer̄ flatu
Assyriū postq̄ thalamū ceruix olofernis
Cesa cupidineo madefactū sanguine lauit:
Gemmatūq̧ thorū mechi ducis aspera iudith
Spreuit. ꝛ incestos cōpescuit ense furores
Famosum mulier referens ex hoste tropheum
Nō trepidāte manu. vindex mea. celitus audax
At fortasse parū fortis matrona sub vmbra
Legis adhuc pugnās dum tp̄a nostra figurat
Uera q̄bus virtus terrena in corp̄a fluxit
Grande per infirmos caput excisura ministros.
Nunquid ꝛ intacte post partū virginis. vllum
Fas tibi iam sup̄est: post partū ỽginis: ex quo
Corp̄is humani naturā pristina origo
Deseruit: carnemq̧ nouā vis ardua seuit
Atq̧ innupta deū concepit femina christum

Mortali de matre hoīem: sed cū patre numen
Inde omnis iam diua caro est que cōcipit illum
Naturamq; dei cōsorti federe sumit.
Verbū quippe caro factū non destitit esse
Qd fuerat: verbū dum carnis glutinat vsum
Maiestate quidē nō degenerante per vsum
Carnis. sed miseros ad nobiliora trahente
Ille manet qd semp erat. quod nō erat esse
Incipiens. nos quod fuimus iā non sumus. aucti
Nascēdo in melius. mihi cōtulit z sibi mansit
Nec deus ex nostris minuit sua: sed sua nostris
Dum tribuit: nos met dona ad celestia vexit.
Dona hec sunt: q̄ victa iaces lutulēta libido
Nec mea post mariā potis es ꝯstringere iura.
Tu princeps ad mortis iter: tu ianua leti
Corpora cōmaculās. aīas in tartara mergis.
Abde caput tristi iam frigida pestis abysso
Occide ꝓstibulū. manes pete. claudere auerno
Inq; tenebrosum noctis detrudere fundum
Te voluant subter vada flāmea, te vada nigra
Sulphureusq; rotet p stagna sonātia vortex
Nec iam christicolas furiaz maxima temptes
Ut purgata suo seruētur corpora regi.
Dixerat hec: z leta libidinis interfecte
Morte pudicicia. gladiū iordanis in vnda
Abluit infectū: sanies cui rore rubenti
Heserat. z nitidū macularat vulnere ferrū.
Expiat ergo aciem fluuiali docta lauacro
Victricem victrix. abolēs baptismate labem
Hostilis iuguli: nec iam cōtenta piatum

Condere vagine gladiū (ne tecta rubigo
Occupet ablutū scabrosa sorde nitorem)
Catholico in templo diuini fontis ad aram
Consecrat: eterna splendēs vbi luce coruscet:

De Patientia ⁊ Ira

Ecce modesta graui stabat patientia vultu
Per medias immota acies. variosq; tumultus
Vulneraq; ⁊ rigidis vitalia peruia pilis
Spectabat. defixa oculos. ⁊ lenta manebat.
Hanc ꝓcul. tumens spumāti feruida rictu
Sanguinea intorquēs suffuso lumina felle
Ut belli exortem. teloq; ⁊ voce lacessit.
Impatiensq; more: conto petit: increpat ore:
Hirsutas quatiēs galeato in vertice cristas
En tibi martis: ait: spectatrix libera nostri
Excipe mortiferū securo pectore ferrum:
Ne doleas: quia turpe tibi genuisse dolore.
Sic ait: ⁊ stridēs sequitur cōuicia pinus
Per teneros crispata nothos. ⁊ certa sub ipsum
Defertur stomachū: rectoq; illiditur ictu.
Sed resilit duro lorice excussa repulsu.
Prouida nā virtus cōserto adamāto trilicem
Induerat thoraca humeros. squamosaq; ferri
Texta per intortos cōmiserat vndiq; neruos.
Inde quieta manet patientia fortis ad omnes
Telorū nymbos: ⁊ nō penetrabile durans
Nec mota est iaculo monstri sine more furētis
Opperiens ꝓprijs perituram viribꝫ iram.
Scilicet indomitos postq; stomachādo lacertos
Barbara bellatrix impenderat: ⁊ iaculorum

Nube superuacuam lassauerat irrita dextram
Cum ventosa leui cecidissent tela volatu
Jctibꝰ ꝛ vacuis hastilia fracta iacerent
Uertitur ad capulū manus improba. ꝛ ense corusco
Cōnisa in plagā. dextra sublimis ab aure
Erigitur. mediumqꝫ ferit libeata cerebrum.
Erea sed cocto cassis formata metallo.
Tinnitū pcussa refert: aciemqꝫ retundit
Dura resultantem. frāgit quoqꝫ vena rebellis
Jllisum chalybē: dum cedere nescia cassis
Excipit āssultus. ferieti ꝛ tuta resistit.
¶ Jra vbi truncati mucronis fragmina vidit
Et pcul in partes ensem crepuisse minutas
Jam capulū retinente manu sine pondere ferri
Mentis inops. ebur infelix. decorisqꝫ pudendi
Perfida signa abijcit. monumentaqꝫ tristia lōge
Spernit: ꝛ ad pprium succenditur effera letum.
Missile de multis quę frustra sparserat vnū
Puluere de campi puersos sumit in vsus
Rasile figit humi lignū: ac se cuspide versa
Perfodit. ꝛ calido pulmonē vulnere transit.
Quam sup assistens patiētia. vincimus (inquit)
Exultans vitiū solita virtute. sine vllo
Sanguinis ac vite discrimine: lex habet istud
Nostra genus belli. furias omnemqꝫ malorum
Militiā. ꝛ rabidas tolerando extinguere vires.
Jpsa sibi est hostis vesania. seqꝫ furendo
Interimit: moriturqꝫ suis ira ignea telis.
¶ Hec affata. secat medias impune cohortes
Egregio comitata viro. nam primus iob

Deserat inuictę bella inter dura magistrę
Fronte seuerus adhuc. ꝛ multo vlnere anhelus
Sed iam clausa truci subridens vlcera vultu
Perq3 cicatricū numerū sudata recensens
Millia pugnarū. sua premia. dedecus hostis.
Illū diua iubet tandem requiescere ab omni
Armorū strepitu: captis ꝛ perdita quęq3
Multiplicare opib9: nec iam peritura referre.
Ipsa globos legionū ꝛ cōcurrentia rumpit
Agmina: vulniferos gradiēs intacta ꝑ imbres
Omnibus vna comes virtutib9 associatur
Auxiliumq3 suū fortis patiētia miscet.
Nulla anceps luctamen init ꝟtute sine ista
Virtus. nam vidua est quā nō patientia firmat;

De superbia ꝛ humilitate.

Forte ꝑ effusas inflata supbia turmas
Effreni volitabat equo: quē pelle leonis
Texerat. ꝛ validos villis onerauerat armos
Quo se fulta iubis iactātius illa ferinis
Inferret. tumido despectās agmina fastu
Turritū tortis caput accumalarat in altū
Crinib9: extructos augeret vt addita cirros
Cōgeries. celsumq3 apicem frons ardua ferret.
Carbasea ex humeris summo collecta coibat.
Palla sinu. teretē nectens a pectore nodum
A ceruice fluens tenui velamine limbus
Cōcipit infestas textis turgentibus auras
Nec minus instabili sonipes feritate superbit
Impatiens madidis frenarier ora lupatis
Huc illuc frendens obuertit terga negata

Libertate fuge: pressisq; tumescit habenis
Hoc sese ostentās habitu ventosa virago
Inter utraq; aciem supeminet. & faleratū
Circūflectit equum: vultuq; & voce minatur
Adversum spectans cuneū. quem milite raro
Et paupertinis ad bella coegerat armis.
Mens humilis. regina quidem. sed egens alieni
Auxilij: ꝓprio nec sat confisa paratu
Spem sibi collegam cōiunxerat: cōsta cuius
Et supēsa ab humo est opulētia divite regno.
¶ Ergo humilē postq; male sana supbia mentem
Vilibꝫ extructā nullo ostentamine telis
Aspicit: in vocem dictis se fundit amaris.
Nō pudet o miseri plebeo milite claros
Attemptare duces: ferroq; lacessere gentem
Insignem titulis: veteres cui bellica virtus
Divitias peperit: letos & gramine colles
Imperio calcare dedit: nūc advena nudus
Nititur antiquos (si fas est) pellere reges.
En qui nrā suis in predā cedere dextris
Sceptra volūt: en qui nostros sulcare novales
Arvaq; capta manu popularier hospite aratro
Contendūt: duros & pellere marte colonos
Nempe (hꝰ ridiculū vulgus) natalibꝫ horis
Totum hoīem. & callidos a matre amplectimur artus
Vimq; potestatum p mēbra recentis alumni
Spargimus. & rudibꝫ dominamur in ossibꝫ omnes.
Quis locus in nrā tunc vobis sede dabatur
Cōgenitis: cum regna simul ditionibꝫ equo
Robore crescebāt. nati nā luce sub vna

Et domus et domini paribusque adoleuimus annis
Ex quo plasma nouum de cosepto paradysi
Limite progrediens amplum transfugit in orbem
Pelliciosque habitus sumpsit venerabilis adam
Nudus adhuc. nisi nostra foret precepta secutus
Quis nam iste ignotis hostis nunc surgit ab oris?
Importunus iners. infelix. degener amens
Qui sibi tam serum ius vendicat hactenus exul?
Nimirum vacue creduntur friuola fame
Que miseros optare iubet quandoque futuri
Spem fortasse boni. lenta vt solatia mollem
Desidiam pigro rerum medicamine palpent
Quid nullos spes palpet iners? quos puluere in isto
Tyrones bellona truci non excitat ere?
Imbellesque animos virtus tepefacta resoluit.
An ne pudicicie gelidum iecur vtile bello est?
An tenerum pietatis opus sudatur in armis?
Quam pudet o mauors et virtus conscia. talem
Contra stare aciem: ferroque lacessere nugas
Et cum virgineis dextram conferre choreis.
Justicia est vbi semper egens. et pauper honestas
Arida sobrietas. albo ieiunia vultu.
Sanguine vix tenui pudor interfusus. aperta
Simplicitas. et ad omne patens sine tegmine vulnus
Et prostrata in humum: nec libera iudice sese
Mens humilis. quam degenerem trepidatio prodit
Faxo ego sub pedibus stipularum more teratur
Inualida ista manus. neque enim perstringere duris
Dignantur gladiis. algenti et sanguine ferrum
Imbuere fragilique viros fedare triumpho.

Talia vociferans rapidū calcaribus vrget
Cornipedē: laxisq; volat temeraria frenis
Hostem humilem cupiens impulsu vmbonis equini
Sternere: deiectamq; supercalcare ruinam
Sed cadit in foueā preceps. quā callida forte
Fraus interciso suffoderat equore furtim
Fraus detestandis vitiorū e pestibus vna
Fallendi versuta opifex: que prescia belli
Planiciem scrobibus violauerat insidiosis
Hostili de parte latens: vt fossa ruentes
Exciperet cuneos. atq; agmina mersa voraret
Ac ne fallacem puteū deprēdere posset
Clara acies: virgis adoperta stexerat oras
Et superimposito simularat cespite campū.
At regina humilis q̄uis ignara manebat
Ulteriore loco. nec adhuc ad fraudis opertū
Venerat: aut fouee calcarat furta maligne.
Hunc eques illa dolū (dum fertur ꝑpete cursu)
Incidit: ⁊ cecū subito patefecit hiatum
Prona ruentis equi ceruice inuoluitur. ac sub
Pectoris impressu fracta inter crura rotatur
At virtus placidi moderaminis: vt leuitatē
Prospicit obtritā monstri sub morte iacētis
Intendit gressum mediocriter: os quoq; parce
Erigit: ⁊ comi moderatur gaudia vultu.
Cunctanti spes fida comes succurrit. ⁊ offert
Ultorem gladiū: laudisq; inspirat amorem
Illa cruentatā correptis crinibus hostem
Protrahit. ⁊ faciem leua reuocāte supinat
Tum caput orātis flexa ceruice resectum.

Eripit. ⁊ madido suspendit colla capillo.
Extinctum vitiū sancto spes increpat ore.
¶ Desine grande loqui: frāgit deus omne superbū
Magna cadūt. inflata crepāt. tumefacta ꝓmuntur
Disce supercilium deponere. disce cauere
Ante pedes foueā quisquis sublime minaris
Peruulgata viget nostri sententia christi
Scādere celsa humiles ⁊ ad ima redire feroces
¶ Vidimus horrendū mēbris animisqꝫ goliam
Inualida cecidisse manu: puerilis in illū
Dextera fundali torsit stridore lapillū
Traiectāqꝫ cauo penetrauit vulnere frontem.
Ille minax. rigidus. iactās. truculētus. amarus
Dum tumet indomitū: dum formidabile feruet
Dum sese ostentat. clypeo dum territat auras
Expertus pueri quid possunt ludicra parui
Succubuit teneris bellator turbidus annis.
Me tūc ille puer ꝟtutis pube secutus
Florentes aīos sursum in mea regna tetēdit.
Seruatur qua certa mihi domus. omnipotentis
Sub pedibus dn̄i. meqꝫ ad sublime vocantem
Victores cęsa culparū labe capessunt.
Dixit. ⁊ auratis ꝑstringens aera pennis
In celum se virgo rapit: mirantur euntem
Uirtutes tollūtqꝫ aīos in vota. volentes
Ire simul: ni bella duces terrena retardent
Confligūt vitijs. seqꝫ ad sua ꝓmia seruant

¶ De luxuria ⁊ sobrietate

Venerat occiduis mūdi de finibus hostis
Luxuria. extinctę iam dudum prodiga famę

Delibuta comas: oculis vaga: languida voce:
Perdita delicijs: vite est cui causa voluptas
Elumbem mollire animū: petulāter amenas
Haurire illecebras: & fractos soluere sensus.
At tunc peruigilem ructabat marcida cenam
Sub lucem: qr forte iacens ad fercula raucos
Audierat lituos. atqꝫ inde tepentia linquens
Pocula. lapsanti per vina & balsama gressu
Ebria calcatis ad bellū floribus ibat.
Nō tamē illa pedes sed curru inuecta venusto
Saucia mirantū capiebat corda virorum
O noua pugnādi species: non ales arundo
Neruo pulsa fugit: nec stridula lancea torto
Emicat amento. frameā nec dextra minatur.
Sed violas lasciua iacit. folijsqꝫ rosarum
Dimicat. & calathos inimica p agmina fundit.
Inde eblanditis ꝟtutibus halitus illex
Inspirat tenerū labefacta per ossa venenū
Et male dulcis odor domat ora & pectora & arma
Ferratosqꝫ thoros obliso robore mulcet.
Luxuria huc violas cursu delata venusto
Per populos iacit. vt male credita corda tepescāt.
Deijciunt aīos ceu victi. & spicula ponūt
Turpiter heu dextris langentibus obstupefacti
Dum currum varia gemmarū luce micātem
Mirātur: dum brateolis crepitātia lora
Et solido ex auro ꝑciosi ponderis axem
Defixis inhiant obtutibus: & radiorum
Argento albentem seriem. quā summa rotarū
Flexura electri pallentis cōtinet orbe.

Et iam cuncta acies in deditionis amore
Spōte sua versis trāsibat perfida signis
Luxurię seruire volēs: dominęqꝫ fluentis
Iura pati ⁊ laxa ganearū lege teneri.
Ingemuit tā triste nefas fortissima virtus
Sobrietas. dextro socios discedere cornu
Inuictāqꝫ manū quandā sine cede perire
Uexillū sublime crucis qđ in agmine primo
Dux bona ꝑtulerat. defixa cuspide sistit.
Instauratqꝫ leuem dictis mordacibus alam
Extimulās aīos nunc probris nunc ꝓce mixta.
Quis furor insanas agitat caligine mentes?
Quo ruitis? cui colla datis? quę vincula tādem?
Proh pudor armigeris amor est perferre lacertis
Lilia luteolis inter lucentia sertis
Et ferrugineo vernantes flore coronas.
His placet assuetas bello iā tradere palmas
Nexibus: his rigidas nodis innectier vlnas?
Ut mitra cesariem cohibens aurata virilem
Combibat infusam croceo religamine nardū.
Post inscripta oleo frontis signacula. per quę
Unguentū regale datū est. ⁊ chrisma perenne.
Ut tener incessus vestigia syrmate verrat
Sericaqꝫ infractis fluitant vt pallia mēbris.
Post immortalem tunicam quā pollice docto
Texuit alma fides. dans impenetrabile tegmen
Pectoribus lotis: dederat quibꝫ ipsa renasci.
Ite ad nocturnas epulas vbi cantarus ingens
Despuit effusi spumātia damna phalerni
In mensa cyathis stillantibus vda vbi multo

Fulcra mero: veterisque toreumata rore rigantur.
Excidit ergo animis heremi sitis: excidit ille
Fons patribus de rupe datus: quem mystica virga
Elicuit, scissi salientem vertice saxi
Angelicus necibus prima in tentoria vestris
Fluxit aquis: quem nunc sero felicior evo
Vespertinus edit populus de corpore christi.
His vos imbutos dapibus iam crapula turpis
Luxurie ad madidum rapit importuna lupanar.
Quosque viros non ira fremens, non idola bello
Cedere compulerant, saltatrix ebria flexit
State precor vestri memores: memores quoque christi
Que sit vestra tribus, que gloria, quis deus, et rex
Quis dominus: meminisse decet vos nobile iude
Germen, adusque dei genitricem: ex qua deus ipse
Esset homo: procerum venistis sanguine longo.
Excitet egregias mentes celeberrima david
Gloria, continuis bellorum exercita curis:
Excitet et samuel, spolium quod divite ab hoste
Attrectare vetat, nec victum vivere regem
Incircumcisum patitur: nec preda superstes
Victorem placidum recidiva in prelia poscat.
Parcere iam capto crimen putat ille tyranno.
At vobis contra, vinci et succumbere votum est.
Peniteat vos si qua movet reverentia summi
Numinis. hoc tam dulce malum voluisse nefanda
Proditione sequi: si penitet haud nocet error.
Penituit ionathan ieiunia sobria dulci
Conviolasse favo: sumpti mellisque sapore
Heu male gustato. regni dum blanda voluptas

Oblectat iuuenē. iurataq3 sacra resoluit.
Sed quia penituit. nec sors lachrymabilis illa est
Nec tinxit patrias sentētia seua secures;
¶ En ego sobrietas (si cōspirare paratis)
Pando viā cunctis ꝟtutib9. vt male suada
Luxuries. multo stipata satellite. penas
Cū legione sua christo sub iudice pendat.
Sic affata: crucē: dn̄i feruentibus offert
Obuia quadrigis. lignū venerabile in ipsos
Intentās frenos: qd̄ vt expauere feroces
Cornib9 oppansis ꝛ summa fronte coruscum
Vertunt ꝑcipitem ceca formidine fusi
Per prerupta fugā: fertur resupina reductis
Nequicq̄ loris auriga. comāq3 madentem
Puluere fedat humi. tūc ꝛ vertigo rotarū
Implicat excussam dn̄am: nā prona sub axem
Labitur. ꝛ lacero tardat sufflamine currū
Addit sobrietas vulnus letale iacenti
Cōijciens silicem rupis de parte molarem.
Hunc vexillifere q̄m sors obtulit ictum
Spicula nulla manu. sed belli insigne gerenti
Casus agit saxum: medij spiramen vt oris
Frāgeret. ꝛ recauo misceret labra palato
Dentib9 introrsum resolutis. lingua resectā
Dilaniata gulā frustis cū sanguinis implet.
Insolitis dapib9 crudescit guttur: ꝛ ossa
Colli fracta vorās reuomit quas hauserat offas.
Ebibe iam ꝓpriū post pocula multa cruorem
Virgo ait increpitās: sint hec tibi fercula tandem
Tristia: preteriti nimijs ꝑ luxibus eui

Lasciuas vitę illecebras. gustatus amarę
Mortis. & horrifico sapor vltimus asperat haustu.
Cęde ducis dispersa fugit trepidāte pauore
Nugatrix acies. iocus & petulantia. primi
Cimbala pꝛoiciūt: bellū nam talib9 armis
Ludebāt. resono meditātes vulnera sistro
Dat tergū fugitiuus amor: lita tęla veneno
Et lapsum ex humeris arcum pharetrāq̧ cadentem
Pallidus ipse metu. sua post vestigia linquit
Pompa ostentatrix vani splēdoris. inani
Exuitur nudata peplo: discissa trahūtur
Serta venustatis. colliq̧ ac verticis aurum
Soluitur: & gēmas discordia dissona turbat.
Nō piget attritis pedib9 per acuta frutecta
Ire voluptatē. quoniā vis maior acerbam
Cōpellit tolerare fugā. formido pericli
Perdurat teneras iter ad cruciabile plantas
Qua se cunq̧ fugax trepidis fert gressib9 agmen
Damna iacēt. crinalis acus. redimicula. vittę.
Fibula. flameolū. strophiū. diodema. monile.
His se sobrietas & totus sobrietatis
Abstinet exuuiis miles: damna taq̧ castis
Scandala pculcat pedib9: nec fronte seueros
Cōniuente oculos prędarū ad gaudia flectit

De auaricia & operatione.

Fertur auaricia gremio pcincta capaci
Quicqd luxus edax pciosum liquerat vnca
Corripuisse manu: pulcra in ludibria vasto
Ore inhians. auriq̧ legēs fragmēta caduci
Inter arenarū tumulos. nec sufficit amplos

Impleuisse sinus: iuuat infercire crumenis
Turpe lucꝝ. ⁊ grauidos furtis distendere fiscos.
Quos leua celāte tegit. laterisqꝫ sinistri
Velat ab opperto: velox nā dextra rapinas
Abradit. spolijsqꝫ vngues exercet aenos.
Cura. fames. metus. anxietas. periuria. pallor
Corruptela. dolos. cōmenta. insomnia. sordes.
Eumenides varię monstri comitatus. aguntur
Nec minus interea rabidoꝝ more luporū
Crimina persultāt toto grassantia campo
Matris auaricię nigro de lacte creata.
Si fratris galea fuluis radiare ceraunis
Germanus vidit cōmilito. nō timet ensem
Exerere: atqꝫ caput socio mucrone ferire
De cōsanguineo rapturus vertice prędam
Filius extinctum belli sub sorte cadauer
Aspexit si forte patris. fulgentia bullis
Cingula. ⁊ exuuias gaudet rapuisse cruētas.
Cognatam ciuilis agit discordia prędam.
Nec parcit ꝓprijs amor insatiatus habendi
Pignoribꝫ: spoliatqꝫ suos fames impia natos.
¶ Talia ꝑ populos edebat funera victrix
Orbis auaricia: sternēs centena virorū
Millia vulneribꝫ varijs. hūc lumine adempto
Effosisqꝫ oculis velut in caligine noctis
Cecū errare sinit. perqꝫ offensacula multa
Ire. nec oppositū baculo temptare periculum
Porro alium capit intuitu: fallitqꝫ videntem
Insigne ostentās aliqͩd. quod dum petit ille
Excipitur telo incautus: cordiqꝫ sub ipso

Saucius occulto. ferrũ suspirat adactũ.
Multos p̄cipitans in apta incendia cogit
Nec patitur vitare focos. q̄bus estuat aurũ
Qđ petit arsurus pariter speculator auarus
Omne hoīm rapit illa genus: mortalia cũcta
Occupat interitu. neq̧ em̄ violētius vllum
Terrarũ vitium: qđ tantis cladibꝫ equum
Mundani inuoluat populi. damnet q̧ gehennę.
Quin ipsos tēptare manu (si credere dignũ est)
Ausa sacerdotes dn̄i. qui prelia forte
Ductores primã ante aciem ꝓ laude gerebãt
Uirtutũ. magnoq̧ implebãt classica flatu.
Et fors innocuo tinxisset sanguine ferrũ
Ni ratio armipotēs gentis leuitidis vna
Semꝑ fida comes clipeũ obiectasset. ⁊ atrę
Hostis ab incursu claros texisset alumnos.
Stant tuti rōnis ope: stant turbine ab omni
Immunes fortesq̧ animi. vix in cute summa
Perstringēs paucos tenui de vulnere ledit
Cuspis auaricię. Stupuit lues improba castis
Heroum iugulis lōge sua tela repelli
Ingemit. ⁊ dictis ardēs furialibus infit.
¶ Uincimur heu segnes: nec nrã potētia p̄fert
Uim solitã. languet violentia seua nocendi
Sueuerat inuictis quę viribꝫ omnia vbiq̧
Rumpere corda hoīm. nec em̄ tam ferrea quenq̧
Formauit natura virũ: cuius rigor era
Sperneret. aut nrō foret impenetrabilis auro.
Ingeniũ omne neci dedimus. tenera. aspera. dura.
Docta. indocta. simul bruta ⁊ sapiētia necnon.

Casta.incesta.meę paruerunt pectora dextrę.
Sola igitur rapui quicq̄d styx abdit auaris
Gurgitib9.nobis ditissima tartara debent
Quos retinēt populos.qđ voluūt sęcula nr̄m est.
Qđ miscet mūdus vesanana negocia nostꝝ est
Quo fit.pręualidas q̄ pollēs gloria vires
Deserit: ⁊ cassos ludit fortuna lacertos.
Sordet christicolis rutilātis fulua monetę
Effigies: sordēt argenti emblęmata.⁊ omnis
Thesaurus nigrāte oculis vilescit honore.
¶ Quid sibi docta volūt fastigia:nōne triumphū
Egimus ex scarioth:magnus qui discipulorū
Et cōuiua dei dum fallit fędere mensę
Haud q̄q̄ ignarū.dextrāq̄ parapside iungit
Incidit in nostrū flāmante cupidine tęlū.
Infamē mercatus agrum de sanguine amici
Numinis.oblisso luiturus iugera collo.
¶ Viderat ⁊ iericho ꝓpria inter funera quātum
Posset nostra manus:cum victor cōcidit achas
Cędib9 insignis.murali ⁊ strage superbus
Succubuit capto victis ex hostib9 auro.
Dū vetitis insigne legēs anathęma fauillis
Męsta ruinaꝝ spolia insatiabilis hausit:
Nō illū generosa trib9.nō plębis auitę
Iuuit iuda parēs.christo quādoq̄ ꝓpinquo
Nobilis: ⁊ tali fęlix patriarcha nepote.
Quis placet exemplū generis.placeat quoq̄ forma
Exitij: sit pęna eadē quib9 ⁊ genus vnū est
Quid moror aut iudę populares aut populares
Sacricolę summi (summus nam fertur aaron)

Fallere fraude aliqua: martis cōgressibꝰ impar.
Nil refert. armis cōtingat palma. dolisue:
¶ Dixerat. ꝛ toruā faciē furialiaq; arma
Exuit: inq; habitū sese trāsformat honestū
Fit ꝟtus specie. vultuq; ꝛ veste seuera
Quā memorāt frugi: parce cui viuere cordi
Et seruare suū tanq; nil raptet auare
Artis adumbratę meruit ceu sedula laudem
Huius se specie mēdax bellona coaptat.
Nō vt auara lues sed ꝟtus parca putetur.
Necnō ꝛ tenero pietatis tegmine crines
Obtegit anguineos: vt cādida palla latētem
Dissimulet rabiem. diroq; obtēta furori
Qđ rapere ꝛ clepere est. audeq; abscōdere parta
Natoꝝ curam dulci sub nomine iactat.
Talibꝰ illudens male credula corda viroꝝ
Fallit imaginibꝰ: monstrūq; ferale sequūtur:
Dum credūt pietatis opus. capit impia erynnis.
Cōsensu faciles. manicisq; tenacibꝰ arctat.
Attonitis ducibꝰ perturbatisq; maniplis
Nutabat ꝟtutum acies errore biformis
Portenti: ignorās quid amicū credat in illo
Quid ve hostile notet. lętū versatile ꝛ anceps
Lubricat incertos dubia sub imagine visus:

¶ De operatione

Um subito in mediū frendēs operatio campū
Prosilit auxilio socijs: pugnāq; capessit
Militię postrema gradu. sed sola duello
Impositura manū: neq; iam triste supersit.
Omne onus ex humeris reiecerat: omnibꝰ ibat

Nudata exuuijs. multo ⁊ se fasce leuarat
Olim diuitijs grauibusqꝫ oppressa talentis
Libera nūc miserādo inopū. quos larga benigne
Fouerat. effundēs patriū bene ꝓdiga censum
Jam loculos ditata fide spectabat inanes
Externā numerās redituro fenore summā.
¶ Horruit inuicte ṽtutis fulmen. ⁊ impos
Mentis auaricia stupefactis sensib9 hesit.
Certa mori: nā que fraudis via restat: vt ipsa
Calcatrix mundi mundanis victa fatiscat
Illecebris. spretoqꝫ iterū sese implicet auro.
Inuadit trepidā virtus fortissima duris
Ulnarū nodis: obliso ⁊ gutture frangit
Exanguē siccāqꝫ gulam. cōpressa ligabāt
Uincla lacertorū submentū: ⁊ faucib9 atris
Extorquēt aiām. nullo que vulnere rapta
Palpitat. atqꝫ aditu spiraminis intercepto
Inclusam patitur venarū carcere mortem
Illa reluctanti genibusqꝫ et calcibus instans
Perfodit ⁊ costas. atqꝫ illa rumpit anhela
Mox spolia extincto de corꝑe diripit auri
Sordida frusta rudis. nec adhuc fornace recoctam
Materiā: tineis etiā marsupia crebris
Exesa ⁊ virides obducta erugine nūmus
Dispergit. seruata diu victrix. ⁊ egenis
Dissipat. ac tenues captiuo munere donat
¶ Tūc circūfusam vultu exultāte coronam
Respiciēs alacris media inter millia clamat.
Soluite ꝓcinctū iusti: ⁊ discedite ab armis.
Causa mali tanti iacet interfecta lucrandi

Ingluuię pereūte licet requiescere sanctis.
Summa quies nil velle super q̄ postulat vsus
Debitus: vt simplex alimonia vestis ⁊ vnā
Infirmos tegat ac recreet mediocriter artus
Expletūq3 modū naturę nō trahat extra.
Ingressurus iter peram ne tollito: neue
De tunicę alterius gestamine p̄uidus esto
Nec te sollicitet res crastina: nec cibꝰ aluo
Defuerit: redeūt ęscę cū sole diurnę
Nōne vides vt nulla auiū cras cogitet: ac se
Pascēdam p̄ęstāte deo nō anxia credat?
Cōfidunt volucres victū nō defore viles:
Passeribusq3 subest modico venalibꝰ asse
Indubitata fides: dn̄m curare potentem
Ne pereāt. te cura dei facies quoq3 christi
An dubitas ne te tuus vnq3 deserat auctor?
Ne trepidate hoīes: vitę dator ⁊ dator ęscę est.
Quęrite lucifer cęlesti dogmate pastum
Qui spem multiplicās alit inuiolabilis ęui
Corp̄is immemores: memor est q̄ cōdidit illud
Suppeditare cibos atq3 indiga mēbra fouere.
¶ His dictis. curę emotę. metus. ⁊ labor ⁊ vis
Et scelus. ⁊ placidę fidei fraus inficiatrix
Depulsę vertere solū. pax inde fugatis
Hostibꝰ. alma abigit bellū. discinditur omnis
Terror: ⁊ auulsis exsibulat ilia zonis.
Vestis adusq3 pedes descēdens defluit imos
Temperat ⁊ rapidū priuata modestia gressum.
Cornicinū curua ęra silent: placabilis implet
Vaginā gladius. sedato ⁊ puluere campi

Suda redit facies liquidę sine nube diei.
Purpureā videas celi clarescere lucem.
Agmina casta sup̄ vultū sensere tonantis
Arridere. hilares pulso certamine turmę
Et christū gaudere: suis victorib9 arcem.
Etheris. ac patriū famulis aperire p̄fundū:

De concordia.

At signū felix cōcordia reddere castris
Victrices aquilas. atq3 in tentoria cogi.
Nunq3 tanta fuit spēs neq3 par decus vlli
Militię: cū dispositis bifida agmina lōge
Duceret ordinib9. peditum p̄sallēte caterua.
Ast alia de p̄te equitū resonātib9 hymnis.
Nō aliter cecinit respectās victor hiantē
Israel rabiem ponti post terga minacis.
Cū iā progrediēs calcaret littora sicco
Ulteriora pede: stringēsq3 p̄extima calcis
Mons rueret pendētis aquę: nigrosq3 relapso
Gurgite nilicolas fundo dep̄henderet imo.
Ac refluēte sinu iam redderet vnda natatū
Piscib9: ⁊ nudas preceps operiret arenas
Pulsauit resono modulātia timpana plectro
Turba dei: celebrās mirū memorabile sęclis
Omnipotētis opus. liquidas inter freta ripas
Fluctib9 incisis. ⁊ subsistente procella
Crescere: suspēsosq3 globos potuisse teneri.
Sic expugnata vitiorū gente resultāt
Mystica dulcimodis v̄tutū carmina psalmis:

De discordia

Entū erat ad fauces portę castrēsis: vbi arctū

Liminis introitũ bifori dant cardine claustra
Nascitur hic inopina mali lachrymabilis astu
Tempestas: placidę turbatrix inuida pacis
Quę tantũ subita vexarat clade triumphũ
Inter cõsertos cuneos cõcordia forte
Dum stipata pedę iam tutis męnibꝫ infert
Excipit occultũ vicij latitãtis ab ictu
Mucronē: lęuo in latere: squalētia q̃uis
Texta cathenato ferri sub tegmine corpus
Ambirēt. sutis ⁊ acumen vulneris hamis
Respuerēt: rigidis nec fila tenacia nodis
Impactũ sinerēt penetrare in viscera telũ.
Rara tñ chalybem tenui trãsmittere puncto
Cõmissura dedit. qua sese extrema politę
Squama ligat tunicę: sinus ⁊ sibi cõserit oras
Intulit hoc vulnus pugnatrix sub dola victę
Partis. ⁊ incautis victoribꝫ insidiata est.
Nam pulsa culpaꝝ acie discordia nostros
Intrarat cuneos. sociã mentita figurã
Scissa ꝓcul palla. structũ in serpēte flagellũ
Multiplici: media campoꝝ ⁊ strage iacebat.
Ipsa redimitos olea frondente capillos
Ostentãs. festis respõdit lęta choreis.
Sed sicam sub veste tegit: te maxima virtus
Te solam tãto e numero cõcordia tristi
Fraude petēs. sed nõ vitalia rumpere sacri
Corꝑis est licitũ: summo tenus extima tactu
Lęsa cutis. tenuem signauit sanguine riuũ.
¶ Exclamat ꝟtus subito turbata: quid hoc est?
Quę manus hic inimica latet: q̃ ꝓspa nostra

Vulneratː ꝛ ferꝝ tanta inter ga u dia vibrat?
Quid iuuat indomitos bello sedasse furores?
Et sanctū vitijs pereuntibꝫ omne receptū?
Si ꝓtus sub pace caditːtrepida agmina mestos
Cōuertere oculos. stillabat vulneris index
Ferrata de veste cruoꝛ. mox ꝛ pauoꝛ hostem
Cominus astantem ꝓditːnā palloꝛ in oꝛe
Cōscius audacis facti. dat signa reatus.
Et depꝛensa tremit languēs manus ꝛ coloꝛ albēs
Circūstat ꝑ ere strictis mucronibꝫ omnis
Virtutū legioː exquirēs feruēte tumultu
Et genus ꝛ nomē. patriā. sectamqꝫ. deumqꝫ
Quē colatː ꝛ missu cuiatis venerat. illa
Exanguis turbāte metuːdiscoꝛdia dicoꝛ
Cognomēto heresisːdeus ē mihi discoloꝛ inquit
Nūc minoꝛ aut maioꝛ. mō simplex ꝛ modo duplex.
Cū placet aereus. vel de fantasmate visus
Haud innata aīa est. quotiēs volo ludere numen
Est mihi ꝓceptoꝛ belialːdomus ꝛ plaga mūdus.
Campion ¶ Nō tulit vlterius capti blasphemia monstri
Virtutū regina fides. sed verba loquētis
Impeditː ꝛ votis claudit spiramina pilo
Pollutā rigida transfigēs cuspide linguā
Carpitur innumeris feralis bestia dextris.
Frustratim sibi quisqꝫ rapit qđ spargat in auras
Qđ canibꝫ donetː coꝛuis qđ edacibus vltro.
Offerat. immūdis ceno exalāte cloacis
Qđ trudat mōstris qđ mādet habere mariois.
Discissum fedis aīalibus omne cadauer
Diuiditur. ruptis heresis perit hoꝛrida mēbris.

Cōpositis igitur rerū moꝛumqꝫ secundis
In cōmune bonis. tranquille plebis ad vnū
Cōtigit ac statione frui valloqꝫ foueri
Pacificos sensus. ꝛ in ocia soluere curas.
Sensibꝫ in tuta valli statione locatis
Extruitur media castroꝝ sede tribunal
Editioꝛe loco: tumulus quē vertice acuto
Excitat in speculā. subiecta vnde oīa late
Liber in offenso circūspicit aere visus.
Hūc sincera fides simul ꝛ cōcoꝛdia sacro
Federe: iurate chꝛisti sub amoꝛe soroꝛes
Cōscendūt apicē. mox ꝛ sublime tribunal.
Par sanctū charūqꝫ sibi: sugeminet equo
Iure potestatis consistūt aggere summo
Cōspicue: populosqꝫ iubēt astare frequētes
Concurrūt alacres castris ex omnibꝫ omnes.
Nulla latet ps mētis iners. que coꝛpis vllo
Intercepta sinu. per cōceptacula sese
Degeneri lāguoꝛe tegat: tentoꝛia apertis
Cuncta patēt velis. reserātur carbasa: ne quis
Marceat obschuro stertens habitatoꝛ operto
¶ Auribꝫ intentis expectat cōcio. quid nam
Victoꝛes post bella vocet: cōcoꝛdia princeps
Quā velit atqꝫ fides ꝟtutibus addere legem.
¶ Erumpit pꝛima in vocem cōcoꝛdia. tali
Alloquio: cumulata quidē iam gloꝛia vobis
O patris o dn̄i fidissima pignoꝛa chꝛisti
Cōtigit: extincta est multo certamine seua
Barbaries. sancte que circūsepserat vꝛbis
Indigenas: ferraqꝫ viros flāmaqꝫ premebat

Publica sed requies priuatis rure foroq;
Cõstat amiciciis. scissura domestica turbat
Rem populi: titubatq; foris qd dissidet intus.
Ergo cauete viri. ne sit sentẽtia discors
Sensib9 in nris: ne secta exorica. tectis
Nascatur cõflata odiis: qz scissa voluntas
Cõfundit variis arcana biformia fibris.
Qd sapimus cõiungat amor: qd viuimus vno
Cõfirmet studio. nil dissociabile firmũ est.
Utq; homini atq; deo medius interuenit iesus
Qui sociat mortale patri. ne carnea distent
Spiritui eterno: sitq; vt deus vnus vtrũq;.
Sic quicqd gerimus mentisq; & corpis actu
Spiritus vnimodis texat cõpagibus vnus.
¶ Pax plenũ ꝟtutis opus. pax summa labor.
Pax belli exacti ꝓcium est. preciũq; pericli.
Sidera pace vigẽt. consistũt terrea pace.
Nil placidũ sine pace deo nõ munus ad aram
Cũ cupias offerre. pbat. si turbida fratrẽ
Mens impacati sub pectoris oderit antro.
Nec si flãmicomis christi p nomĩe martyr
Ignib9 insilias. seruãs inamabile votũ
Bile sub obliqua: ꝓciosam pderit iesu
Impẽdisse aĩam: meriti qz clausula pax est.
Nõ inflata tumet. nõ inuidet emula fratri.
Oĩa ppetitur patiens. atq; omnia credit.
Nunq̃ lesa dolet cuncta offensacula donat.
Occasum lucis venia precurrere gestit
Anxia: ne stabilẽ linquat sol cõscius iram.
Quisq; litare deo mactatis vult holocaustis

Offerat imprimis pacē: nulla hostia christo
Dultior. hoc solo sancta ad donaria vultū
Munere cōuertēs. liquido oblectat odore;
¶ Sed tñ & niueis tradit deus ipse columbis
Pennatū tenera plumarū veste colubrū
Rimāte ingenio docte internoscere mixtū
Innocuis auib⁹ latet & lupus ore cruento
Lacteolā mentitus ouem sub vellere molli:
Cruda p agninos exercēs funera rictus.
¶ Hac sese occultant fotinus & arrius arte
Immanes feritate lupi: discrimina produnt
Nostra. recens cruor it q̄uis de corpe summo
Quid possit furtiua manus gemitū dedit omnis
Uirtutū populus. casu cōcussus acerbo;

¶ De structura templi spūalis

t Um generosa fides hęc subdidit. immo secūdis
In reb⁹ cesset gemitus. cōcordia lęsa est
Sed defensa fide. quin & cōcordia sospes
Germanā comitata fidem sua vulnera ridet.
Hęc mea sola salus. nihil hac mihi triste recepta.
Unum opus egregiū restat post bella labori
O pceres regni: qđ tandem pacifer hęres
Belligeri. armatę successor inermis & aulę
Instituit salomon. qm̄ genitoris anheli
Fumarat calido regum de sanguine dextra.
Sanguine nā terso templū fundatur & ara
Ponitur auratis christi domus ardua tectis.
Tūc hierusalem templo illustrata. quietum
Suscepit iam diua deū: circūuaga postq̄
Sedit marmoreis fundata altaribus arca.

Surgit ⁊ in nostris templũ venerabile castris:
Omnipotẽs cuius sanctoꝝ sancta reuisat.
Nam q̇d terrigenas ferro pepulisse phalãges
Culparũ prodest: hoĩs si filius arce
Etheris illapsus purgati corpis vrbem
Intret inornatã. templi splẽdentis egenus?
Hactenus alternis cõflictum est cominus armis
Munia nũc agitet placidæ toga cãdida pacis.
Atq3 sacris sedem pperet discincta iuuentus.
¶ Hęc vbi dicta dedit: gradib⁹ regina supbis.
Desiluit. tãtiq3 opis concordia cõsors.
Metatura nouũ iacto fundamine templum
Aurea planiciem spacijs percurrit arundo
Dimensis: quadrẽt vt quattuor vndiq3 frõtes.
Ne cõmissuris distantib⁹ angulis impar
Argutã mutilet p dissona semetra normã.
Aurore de parte trib⁹ plaga lucida portis
Illustrata patet. triplex aperitur ad austrũ
Portarũ numerus. tres occidualibus offert
Janua trina fores. totiẽs aquilonis ad axem
Panditur alta domus. nullũ illic structule saxum
Sed caua p solidũ: multoq3 forata dolatu
Gemma. relucenti limen cõplectitur arcu.
Uestibulũq3 lapis penetrabile cõcipit vnus.
Portarũ summis inscriptaq3 postib⁹ auro
Nomina apostolici fulgẽt bis sena senatus.
Spiritus his titulis arcana recõdita mentis
Ambit: ⁊ electos vocat in pręcordia sensus.
Quaq3 hoĩs natura viget: quã corpe toto
Quadrua vis animat: trinis ingressibus aram

Cordis adit. castisq; colit sacraria votis.
Seu pueros sol primus agat. seu feruor ephebos
Incendat nimius. seu cōsummabilis eui
Perficiat lux plena viros. siue algida bore
Etas. decrepitā vocet ad pia sacra senectam.
Occurrit trinū quadrina ad cōpita numen
Quod bene discipulis disponit rex duodenis
Quinetiā totidē gemmarū insignia. textis
Parietibus distincta micāt: aīasq; colorum
Viuētes liquido lux euomit alta profundo.
Ingēs chrysolitus natiuo interlitus auro
Hinc sibi saphirum sociauerat. inde berillū
Distātesq; nitor medius variabat honores.
Hinc calcedon hebes perfunditur ex hiacynthi
Lumine vicino: nā forte cyanea propter
Stagna lapis cohibēs. ostro fulgebat aquoso.
Sardonycen pingūt amethistina. pingit iaspis
Sardoniū iuxta appositū. pulcerq; topazon.
Has inter species smaragdina gramine verno
Prata virent: voluitq; vagos lux herbida fluctus
Te quoq; cōspicuū structura interserit ardēs
Chrysopase: at sidus saxis stellantibus addit.
Stridebat grauidis funalis machina vinclis
Immēsas rapiēs alta ad fastigia gemmas.
¶ At domus interior septē subnixa columnis
Cristalli algētis vitrea de rupe recisis
Cōstruitur: quarū tegit edita calculus albens
In conū cesus capita. & sinuamina subter
Subductus conche in speciem. quod mille talentis
Margaritū ingens opibusq; & viribus arte

Addictis. animosa fides mercata pararat.
Hoc residet solio pollens sapiētia: ⁊ omne
Cōcilium regni celsa disponit ab aula.
Tutādiq; homis leges sub corde retractat.
In manib⁹ dn̄ę sceptrū nō arte politū
Sed lignū viuū. viridi est qd̄ stirpe recisum
Quāuis nullus alat terreni cespitis humor
Fronde tamē viret incolumi: tum sanguine tinctis
Intertexta rosis candētia lilia miscet
Nescia marcēti florem summittere collo.
Huius forma fuit sceptri gestamen aaron
Floriferū: sicco qd̄ germina cortice trudēs.
Explicuit tenerū spe pubescēte decorem
Inq; nouos subito tumuit vga arida fętus.

Gratiarum actio.

Eddimus ęternas indulgētissime doctor
Grates christe tibi. meritosq; sacramus honores
Ore pio. nam cor vitiorū stercore sordet.
Tu nos corporei latebrosa pericula operti
Luctātisq; aīę voluisti agnoscere casus.
Nouimus ancipites nebuloso in pectore sensus
Sudare alternis cōflictib⁹. ⁊ variato
Pugnarū euentu. nūc indole crescere dextrā
Nūc inclinatis ceruicib⁹ ad iuga vitę
Deteriora trahi. seseq; addicere noxis
Turpib⁹. ⁊ ppriē iacturam ferre salutis.
Ah quotiens aīam. vitiorū peste repulsa
Sensimus incaluisse deo. quotiēs tepefactū
Cęleste ingeniū post gaudia cādida. tetro
Cessisse stomacho. Feruēt bella horrida feruēt

Ossibus inclusa. fremit ꝛ discordibus armis
Nō simplex natura hoīs. nam viscera limo
Effigiata p̄munt aīm. cōtra ille sereno
Editus afflatu. nigrantis carcere cordis
Estuat. ꝛ sordes arcta inter vincla recusat.
Spiritibꝫ pugnant varijs lux atqꝫ tenebrę
Distātesqꝫ animat duplex substantia vires:
Donec pręsidio christus deus assit. ꝛ omnes
Virtutū gemmas cōponat sede piata.
Atqꝫ vbi peccatū regnauerat. aurea templi
Atria cōstituens. texat spectamine morum
Ornamenta animę. quibꝫ oblectata. decoro
Eternū solio. diues sapientia regnet;

¶ Explicit Psychomachia prudētij.